



Postanowienie nr

939/RT/2025

Organ wydający

Zarząd Województwa Śląskiego

W sprawie

uzgodnienia projektu planu ogólnego gminy Świerklaniec w zakresie zgodności z zadaniami samorządowymi służącymi realizacji inwestycji celu publicznego określonymi w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ oraz uwzględnienia rekomendacji i wniosków zawartych w Audycie krajobrazowym województwa śląskiego, a także uwzględnienia ustaleń Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+;
(Pismo Wójta Gminy Świerklaniec, znak GN.6721.1.2024 z 21.10.2025 r.)

Na podstawie

art. 106 § 5 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 572 z późn. zm.), oraz art. 13i ust. 3 pkt 5 lit.b, art. 24 ust. 1, art. 25 ust. 2 ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1130 z późn. zm.)

Zarząd Województwa
Śląskiego w składzie:

- | | |
|--------------------------------|----------------------------|
| 1. Marszałek Województwa | – Wojciech Saługa obecny |
| 2. Wicemarszałek Województwa | – Leszek Pietraszek obecny |
| 3. Wicemarszałek Województwa | – Grzegorz Boski obecny |
| 4. Członek Zarządu Województwa | – Joanna Bojczuk obecna |
| 5. Członek Zarządu Województwa | – Rafał Adamczyk obecny |

Postanawia

odmówić uzgodnienia projektu planu ogólnego gminy Świerklaniec

Uzasadnienie:

Wójt Gminy Świerklaniec pismem znak GN.6721.1.2024 z 21.10.2025 r., przedłożył Zarządowi Województwa Śląskiego do uzgodnienia projekt planu ogólnego gminy Świerklaniec (dalej zwany projektem planu ogólnego).

Zgodnie z przepisem art. 42 ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (zwanej dalej Ustawą o planowaniu) sejmik województwa uchwała plan zagospodarowania przestrzennego województwa.

Plan województwa jest aktem planowania określającym zasady organizacji przestrzennej województwa.

Plan województwa musi uwzględniać ustalenia wynikające z różnego typu aktów planowania specjalistycznego, dotyczące m. in. ochrony przyrody, środowiska i krajobrazu. Zagadnienia, które obligatoryjnie powinny się znaleźć w planie województwa określa przepis art. 39 ust. 3 Ustawy o planowaniu, natomiast mogą one zostać rozszerzone, w zakresie spraw zależnych od woli samorządu województwa, ze względu na prowadzoną regionalną politykę przestrzenną. Jednocześnie zapisy planu województwa muszą być spójne ze strategią rozwoju województwa.

W związku z powyższym Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ przyjęty przez Sejmik Województwa Śląskiego uchwałą nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 (zwany dalej Planem 2020+, opublikowany w Dz. Urz. Woj. Śl. z 2016 r. poz. 4619) określa podstawowe

elementy układu przestrzennego, ich zróżnicowanie i wzajemne relacje. Głównymi elementami części tekstowej są: Diagnoza stanu, Wyzwania polityki przestrzennej województwa oraz Ustalenia.

Plan 2020+ wiąże organy gminy w zakresie planowania lokalnego, zgodnie z art. 13a ust. 1 oraz art. 13b pkt 2 Ustawy o planowaniu, organ gminy ma obowiązek sporządzić projekt planu ogólnego gminy, uwzględniając m.in. ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Projekt planu ogólnego podlega uzgodnieniu z Zarządem Województwa zgodnie z art. 13i ust. 3 pkt 5 lit b w związku z art. 13b pkt 2. Uwzględnienie ustaleń Planu 2020+ w projekcie planu ogólnego powinno następować nie na podstawie deklaracji organu sporządzającego projekt planu ogólnego, lecz z czynnym udziałem Zarządu Województwa Śląskiego, który w trybie uzgodnienia wyraża akceptację co do sposobu uwzględnienia ustaleń Planu 2020+ w projekcie planu ogólnego.

Ustalenia Planu 2020+ zawarte są w rozdziale III (str. 70) i składają się na nie:

- 1) Cele polityki przestrzennej województwa i sposoby ich realizacji (Rozdz. III.3 – str. 73÷96);
- 2) Zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych (Rozdz. III.4 – str. 97÷104);
- 3) Zadania samorządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego (Rozdz. III.5; Tabela nr 7 – str.105÷109);
- 4) Inwestycje celu publicznego postulowane przez samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego (Rozdz. III.5; Tabela nr 8 – str. 110÷111);
- 5) Inwestycje celu publicznego zależne od podmiotów innych niż samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa (posiadające potencjalne finansowanie, w tym na podstawie RPOWSI - Rozdz. III.5; Tabela nr 9 – str. 112÷116);
- 6) Inwestycje celu publicznego postulowane przez podmioty inne niż samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa (Rozdz. III.5; Tabela nr 10 – str. 117÷118).

Przepis art. 24 ust.1 ustawy o planowaniu stanowi: „Organy (...) w zakresie swojej właściwości rzeczowej lub miejscowej, opiniują i uzgadniają, na swój koszt, odpowiednio projekt planu ogólnego (...)”.

W związku z powyższym Zarząd Województwa Śląskiego poddał analizie przedmiotowy projekt planu ogólnego w zakresie zgodności z ustaleniami Planu 2020+.

Przyjęte w Planie 2020+ cele polityki przestrzennej województwa i sposoby ich realizacji (Rozdz. III.3 – str. 73÷96), odnoszą się do obszaru przedmiotowego projektu planu ogólnego, w następującym zakresie:

- Cel 1 Nowoczesna gospodarka – Promocja gospodarczego wzrostu i innowacji (kierunek 1.1, 1.3);
- Cel 2 Szanse rozwojowe mieszkańców – Zapewnienie mieszkańcom dostępu do usług publicznych (kierunek 2.1, 2.3);
- Cel 3 Przestrzeń – Zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i kulturowego;
- Cel 4 Relacje z otoczeniem – Infrastrukturalne powiązania regionu.

Plan 2020+ reguluje zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych (Rozdz. III.4 – str. 97÷104) będące regułami wdrażania polityki przestrzennej województwa w odniesieniu do specyfiki poszczególnych obszarów oraz celów rozwoju i zasad polityki przestrzennej województwa. Obszar objęty projektem planu ogólnego zawiera się w następujących obszarach funkcjonalnych:

- miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego Metropolii Górnośląskiej,
- wiejskiego obszaru funkcjonalnego,
- obszaru ochrony i kształtowania zasobów wodnych,
- obszarów terenów zamkniętych,
- obszarze narażonym na niebezpieczeństwo powodzi,
- obszarze cennym przyrodniczo,
- obszarze ochrony krajobrazów kulturowych,
- obszarów udokumentowanych złóż kopalin.

Organ stwierdza, że na obszarze objętym projektem planu ogólnego:

- 1) mogą zostać zlokalizowane zadania samorządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego (posiadające potencjalne finansowanie, ujęte w WPF, RPOWSI) - Tabela nr 7 - pn. „Budowa, przebudowa dróg wojewódzkich” tu DW 908 (ww. pkt. 3);

- 2) mogą zostać zlokalizowane inwestycje celu publicznego postulowane przez samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego - Tabela 8 – pn. „Budowa Szybkiej Kolei Regionalnej”, „Budowa sieci dróg/tras rowerowych” oraz „Budowa centrów przesiadkowych (ww. pkt 4);
- 3) mogą zostać zlokalizowane inwestycje celu publicznego zależne od podmiotów innych niż samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa (posiadające potencjalne finansowanie, w tym na podstawie RPOWSI.) - Tabela 9 – pn. „Budowa S11” (ww. pkt 5);
- 4) mogą zostać zlokalizowane inwestycje celu publicznego postulowane przez podmioty inne niż samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów właściwego ministra lub sejmik województwa - Tabela 10 – „Ochrona GZWP 330 – Gliwice” (ww. pkt 6).

Realizując zapisy art. 13a ust. 1 oraz art. 13b pkt 5 Ustawy o planowaniu, organ gminy sporządzając projekt planu ogólnego gminy, uwzględnia m.in. rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym. Uwzględnienie rekomendacji i wniosków audytu krajobrazowego w projekcie planu ogólnego gminy powinno następować nie na podstawie deklaracji organu sporządzającego projekt planu ogólnego gminy, lecz z czynnym udziałem zarządu województwa, który w trybie art. 13i ust. 3 pkt 5 lit b, w związku z art. 13b pkt 5 Ustawy o planowaniu dokonuje uzgodnienia projektu planu ogólnego gminy.

Zgodnie z przepisem art. 38 i 38a Ustawy o planowaniu organy samorządu województwa dla obszaru województwa sporządzają, nie rzadziej niż raz na 20 lat audyt krajobrazowy.

Audyt krajobrazowy identyfikuje krajobrazy występujące na całym obszarze województwa, określa ich cechy charakterystyczne oraz dokonuje oceny ich wartości, a w szczególności wskazuje zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów, oraz rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów.

Na podstawie art. 38b Ustawy o planowaniu Zarząd Województwa Śląskiego sporządził, a Sejmik Województwa Śląskiego Uchwałą Nr VII/16/16/2025 z 23.06.2025 r. przyjął Audyt krajobrazowy województwa śląskiego (zwany dalej Audytem krajobrazowym), który wszedł w życie 22.09.2025 r.

Audyt krajobrazowy opublikowany został na stronie (<https://forum-przestrzeni.slaskie.pl/pl/audyt-krajobrazowy>).

W ramach Audytu krajobrazowego w granicach administracyjnych gminy Świerklaniec wskazuje się:

1. krajobraz priorytetowy – „Świerklaniec Park” - ID 103.
3. walory estetyczno-widokowe.

Szczegółowe informacje dotyczące wniosków i rekomendacji wynikających z Audytu Krajobrazowego dla gminy Boronów znajdują się na stronie Forum Przestrzeni (<https://forum-przestrzeni.slaskie.pl/pl/gminy/swierklaniec.html>).

Organ dokonał analizy projektu planu ogólnego, w trakcie której stwierdzono, iż **zawiera zapisy niezgodne z niektórymi ustaleniami Planu 2020+:**

- I. Poważne zastrzeżenia budzi wyznaczenie niektórych stref planistycznych na obszarach wchodzących w skład obszaru funkcjonalnego cennego przyrodniczo. Strefa zieleni i rekreacji 1SN oraz strefy otwarte 1SO, 2SO, 3SO, 4SO i 5SO zostały wyznaczone w regionalnej ostoi faunistycznej i florystyczno-mykologicznej Lasy Lublinieckie oraz w obszarze węzłowym ssaków kopytnych i drapieżnych Lasy Lublinieckie. Trzeba zwrócić uwagę, że strefa 1SN została częściowo wyznaczona na obszarze, który w planie miejscowym nie był przeznaczony do zainwestowania oraz że jej profil funkcjonalny obejmuje więcej funkcji niż przewidziano w planie miejscowym. W przypadku wymienionych stref otwartych trzeba podkreślić, że w przeważającej części wyznaczono je na terenach leśnych, natomiast strefę 5SO wyznaczono również na terenach otwartych w dolinie Brynicy. W ostoi florystyczno-mykologicznej Lasy Lublinieckie oraz w dolinie Brynicy wyznaczono też nową strefę zieleni i rekreacji 3SN, której profil funkcjonalny obejmuje bardzo szeroki wachlarz funkcji (m.in. usługi kultury i rozrywki, usługi gastronomii czy usługi turystyki). Zwrócenia uwagi wymaga również wyznaczenie strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną 21SJ, strefy zieleni i rekreacji 6SN oraz stref usługowych 5SU i 27SU na obszarze większym niż przewidziano w planach miejscowych. Strefy te wyznaczono w obrębie lokalnego korytarza chiropterologicznego, dla którego funkcjonowania istotne jest zachowanie

istniejących terenów zadrzewionych i drobnych cieków. Ponadto Strefę 21SJ wyznaczono częściowo na obszarze, na którym występują gleby chronione (grunty orne klasy IIIb). W świetle powyższych ustaleń należy stwierdzić, że projekt planu ogólnego jest niezgodny z ustaleniami Planu 2020+ w zakresie zasad dla:

1. **wiejskiego obszaru funkcjonalnego:**

- a) ochrona obszarów o wysokim potencjale glebowym przed ich nierolniczym użytkowaniem (Rozdział III.4. Zasady dla wiejskiego obszaru funkcjonalnego, punkt 6, str. 98 Planu 2020+),
- b) zachowanie walorów przyrodniczych dolin rzecznych, w tym o charakterze zielonych użytków (m. in. łąki i pastwiska) oraz utrzymanie pełnionej funkcji korytarza ekologicznego (Rozdział III.4. Zasady dla wiejskiego obszaru funkcjonalnego, punkt 8, str. 98 Planu 2020+);

2. **obszaru cennego przyrodniczo:**

- a) utrzymanie aktualnego użytkowania terenów o wysokich walorach przyrodniczych, których zasoby są uzależnione od prowadzonej ekstensywnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej i mają istotne znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej (Rozdział III.4. Zasady dla obszaru cennego przyrodniczo, punkt 1, str. 100 Planu 2020+),
- b) wzmacnianie funkcji przyrodniczej korytarzy ekologicznych poprzez ograniczanie ich zainwestowania, usuwanie istniejących barier oraz kształtowanie struktur przestrzennych sprzyjających migracji gatunków (Rozdział III.4. Zasady dla obszaru cennego przyrodniczo, punkt 2, str. 100 Planu 2020+),
- c) zachowanie ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej przyrodniczych obszarów prawnie chronionych i korytarzy ekologicznych, w tym w obszarze dolin rzecznych (Rozdział III.4. Zasady dla obszaru cennego przyrodniczo, punkt 3, str. 100 Planu 2020+),
- d) planowanie inwestycji z uwzględnieniem ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków oraz ciągłości i drożności korytarzy ekologicznych, a w przypadku niemożliwych do uniknięcia kolizji stosowanie działań minimalizujących (Rozdział III.4. Zasady dla obszaru cennego przyrodniczo, punkt 6, str. 100 Planu 2020+).

II. Poważne zastrzeżenia budzi wyznaczenie w projekcie planu ogólnego strefy usługowej 27SU wyznaczonej na terenach podmokłych łąk zlokalizowanych w sąsiedztwie założenia parkowego w Świerkłańcu. Profil funkcjonalny strefy, poza zabudową usługową, dopuszcza również m.in. tereny składów i magazynów. Jednocześnie minimalna powierzchnia biologicznie czynna została ustalona na poziomie 30%. Trzeba wskazać, że strefa ta została wyznaczona w zasięgu podobszaru A2 obszaru ochronnego wyznaczonego Rozporządzeniem Wojewody Śląskiego z dnia 25 września 2023 r. w sprawie ustanowienia obszaru ochronnego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 330 – Zbiornik Gliwice (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2023 r. poz. 7220), który to podobszar obejmuje tereny bardzo podatne na zanieczyszczenia, o czasie przesiąkania do 5 lat, znacznie uprzemysłowione i zurbanizowane o intensywnej działalności górnictwo-przemysłowej. Trzeba jednocześnie wskazać, że obszar objęty strefą zlokalizowany jest poza granicami aglomeracji ściekowej wyznaczonej Uchwałą nr XXXVII/272/20 Rady Gminy Świerklaniec z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granicy aglomeracji Świerklaniec (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2020 r. poz. 9016). W związku z tym należy stwierdzić, że ustalenia planu ogólnego naruszają zasadę zagospodarowania przyjętą w Planie 2020+ **dla obszaru ochrony i kształtowania zasobów wodnych:**

- a) dostosowanie sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu do potrzeb ochrony zasobów wód (w tym wód pitnych), poprzez wykluczanie funkcji i form zagospodarowania terenu stwarzających zagrożenie dla wód lub powodujących pogarszanie warunków zasilania podziemnych poziomów wodonośnych, w szczególności w strefach ochronnych ujęć wód, projektowanych obszarach ochronnych oraz w strefach zasilania Głównych Zbiorników Wód Podziemnych i Lokalnych Zbiorników Wód Podziemnych (Rozdział III.4. Zasady dla obszaru ochrony i kształtowania zasobów wodnych, punkt 1, str. 101 Planu 2020+),
- b) koncentracja terenów inwestycyjnych (w tym zabudowy mieszkaniowej) w obszarach aglomeracji obsługiwanych systemami zbiorowego odprowadzania ścieków do oczyszczalni zapewniających właściwy stopień oczyszczania (Rozdział III.4. Zasady dla obszaru ochrony i kształtowania zasobów wodnych, punkt 3, str. 101 Planu 2020+).

Dodatkowo warto zwrócić uwagę, że wyznaczenie strefy usługowej 27SU kosztem terenów otwartych zlokalizowanych w sąsiedztwie Parku Świerklanieckiego oraz uwzględnienie w jej profilu

funkcjonalnym terenów usług oraz hal i magazynów, a także dopuszczenie zabudowy o wysokości do 12 m spowoduje dalszą degradację przedpola widokowego na zachodnią granicę zespołu pałacowo-parkowego, częściowo już zaburzonego przez nową zabudowę centrum handlowego. W związku z tym należy stwierdzić, że projekt planu ogólnego narusza zasady zagospodarowania przyjęte w Planie 2020+ **dla obszaru ochrony krajobrazów kulturowych** a w szczególności zasadę dotyczącą ochrony krajobrazów historycznych i różnorodności kulturowej dla zachowania tożsamości regionalnej (Rozdział III.4. Zasady dla obszaru ochrony krajobrazów kulturowych, punkt 2, str. 100 Planu 2020+).

Zasady dla obszaru cennego przyrodniczo wpisują się w Cel 3 - Kierunek 3.1 – Ochrona zasobów środowiska (Rozdział III.3. Cele polityki przestrzennej województwa i sposoby ich realizacji, Kierunek 3.1 Ochrona zasobów środowiska, punkty 3, 4, 5, 7, 8, 9 str. 85 Planu 2020+) co dowodzi sprzeczności projektu planu ogólnego również w tej materii.

Wskazane w punktach I i II niezgodności wynikają ze sprzeczności z ogólnymi zasadami gospodarowania przestrzenią takimi jak:

1. Przestrzenią trzeba gospodarować oszczędnie (Zasady gospodarowania przestrzenią, pkt 1, str. 97 Planu 2020+).
2. Otwarte tereny zielone i wody są pełnoprawnymi formami użytkowania terenu i stanowią zielono-niebieską infrastrukturę regionu, a nie rezerwę inwestycyjną pod infrastrukturę techniczną (Zasady gospodarowania przestrzenią, pkt 4, str. 97 Planu 2020+).
3. Wybierając teren pod inwestycję w infrastrukturę techniczną trzeba preferować tereny już uprzednio zagospodarowane (przemysłowe, pozurbanizowane), a nie tereny zielone (Zasady gospodarowania przestrzenią, pkt 5, str. 97 Planu 2020+).
4. Decyzje o zmianie użytkowania terenu trzeba podejmować ostrożnie, tak aby nie utracić wartości przestrzeni (Zasady gospodarowania przestrzenią, pkt 10, str. 97 Planu 2020+).

Warunkiem koniecznym do realizacji polityki przestrzennej gminy Świerklaniec, stosownie do przepisów prawa, jest uwzględnienie treści Planu 2020+ oraz wniosków i rekomendacji Audytu krajobrazowego. Zarząd Województwa Śląskiego wskazał przyczyny zakwestionowania projektu planu ogólnego, jak również powiązał je z zakresem uzgodnienia tj. Planem 2020+. Organ wykazał, że materia, której zarzuty dotyczą, mieści się w kompetencjach Organu współdziałającego i w wyznaczonym normatywnie zakresie dokonywanego przezeń uzgodnienia.

Brak zgodności projektu planu ogólnego z Planem 2020+ we wskazanych powyżej obszarach winien skutkować wydaniem przez Zarząd Województwa rozstrzygnięcia odmawiającego uzgodnienia projektu planu ogólnego gminy Świerklaniec.

Mając powyższe na względzie Zarząd Województwa Śląskiego postanawia odmówić uzgodnienia przedmiotowego projektu planu ogólnego. Jednocześnie informuje, iż uzgodnienie projektu planu ogólnego może nastąpić po dokonaniu korekt wskazanych wyżej niezgodności wynikających z zapisów Planu 2020+ i ponownym jego przedłożeniu do uzgodnienia

Pouczenie

Na podstawie art. 141 Kodeksu postępowania administracyjnego na postanowienie przysługuje stronie zażalenie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Katowicach za pośrednictwem organu, który je wydał, w terminie siedmiu dni od dnia jego doręczenia.

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Świerklaniec
2. kopia a/a